

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

A. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort

A.1 Aanvraag vangnetuitkering 2017

Wij informeren u over de ontwikkelingen in Kaag en Braassem rondom de Participatiewet (Werk en Inkomen) en de maatregelen (intern en extern) die wij hebben genomen om de tekorten op het Rijksbudget te beperken.

Na de afsluiting van de gemeentelijke jaarrekening is duidelijk dat de gemeente Kaag en Braassem wederom een tekort heeft op de Rijksvergoeding BUIG (bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten) oftewel de bijstandsuitkeringen van € 765.128. De gemeente

Kaag en Braassem voldoet zowel aan voorwaarde 1 als aan voorwaarde 2 en hoopt op een compensatie van € 489.288 vanuit de Regeling Vangnetuitkering 2017.

A.2 Omvang van het tekort

Voorwaarde 1: het tekort is groter dan >5%

Het bijstandsbestand is in 2017 nagenoeg gelijk gebleven op 278 uitkeringen. De kosten hiervoor bedroegen € 3.965.777 en de hieraan gerelateerde inkomsten uit terugvordering € 48.193. De totale uitgave voor BUIG bedraagt daarmee in 2017 € 3.917.584 en de ontvangen Rijksbijdrage € 3.152.456. Het tekort hiertussen is € 765.128 en is groter dan 5%. De vangnetuitkering biedt een compensatie van € 489.288. In de onderstaande berekening treft u de omvang van het tekort aan:

BUIG Rijksvergoeding		€ 3.152.456
Uitgaven 2017		€ 3.917.584
Tekort (-/-) of overschot		€ -765.128
Overschrijding uitgaven tov Rijksvergoeding		-24,27%
Eigen aandeel in het tekort		€ 275.840
Aanvraag vangnetuitkering		€ 489.288
Berekening vangnetuitkering:		
Compensatie 5% en 12,5% (= 50%)	€ 236.434	€ 118.217
Compensatie > 12,5%	€ 371.071	<u>€ 371.071</u>
Totaal compensatie vangnetuitkering		€ 489.288

Voorwaarde 2: het resultaat 2016 en 2017 gedeeld door het budget 2017 is >5% negatief

BUIG Rijksvergoeding 2017		€ 3.152.456	100%
Tekort 2016	€ -914.143		
Tekort 2017	<u>€ -765.128</u>		
Tekort 2016 + tekort 2017		€ -1.679.271	53,27%

Omdat de tekorten van 2016 + 2017 53,27% bedragen van de Rijksvergoeding 2017 en dus hoger zijn dan 5% voldoet Kaag en Braassem ook aan voorwaarde 2.

A.3 Analyse van het tekort

Herstel van de arbeidsmarkt

Halverwege 2016 is het herstel van de arbeidsmarkt ingezet en dit herstel zette in 2017 door. Het aantal WW'ers nam met meer dan 30% af. Ook de instroom in de bijstand van 'einde WW' liep terug tot 6 cliënten in 2017. De hoge instroom in de bijstand neemt in 2017 af, maar de uitstroom ook, waardoor het aantal uitkeringen gelijk bleef rond de 278.

Moment van signaleren tekort

Kaag en Braassem ontvangt voor 224 BUIG-uitkeringen een Rijksbijdrage. Het verschil tussen het werkelijk aantal uitkeringen (278) en de gefinancierde uitkeringen (224) is groot (>50 uitkeringen) waardoor het college al na het eerste kwartaal van 2017 signaleert dat er opnieuw een tekort ontstaat en verwacht dat er wederom een aanvraag vangnetuitkering ingediend moet worden.

Factoren die door het college kunnen worden beïnvloed

Kaag en Braassem heeft het re-integratiebudget al sinds 2014 structureel verhoogd door de inzet van ESF-middelen. Deze extra inzet van middelen en capaciteit heeft voor relatief weinig afname gezorgd, wel is de doelgroep beter in beeld gekomen, wat de persoonlijke aanpak ten goede komt en het analyseren van de overgebleven doelgroep makkelijker maakt.

Overblijvende bijstandsgerechtigden: veel beperkingen

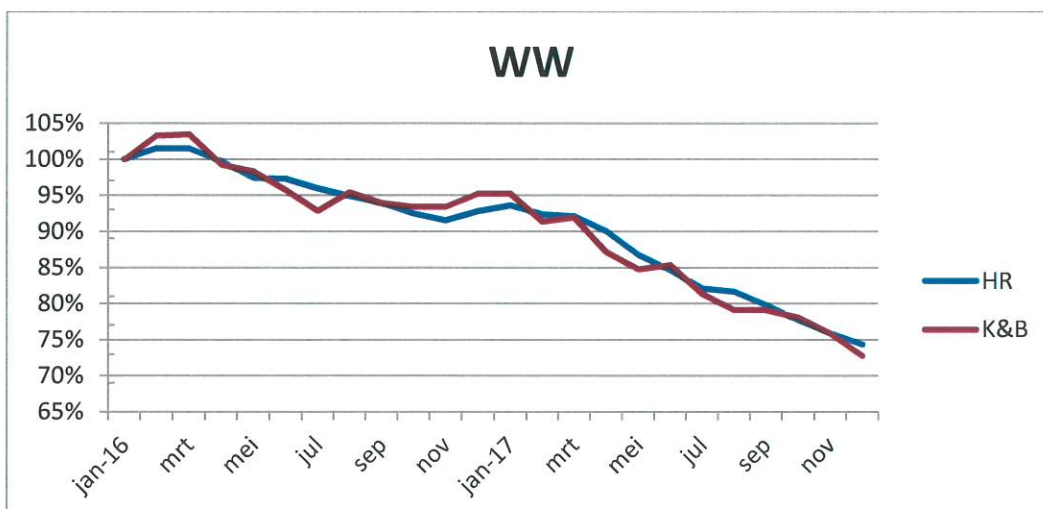
De uitstroom stagneert, omdat de groep die in de bijstand ‘overblijft’ een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft door psychische of lichamelijke belemmeringen óf is statushouder en heeft geen aantoonbare diploma’s. Ook simpele laaggeschoolde arbeid wordt ingewikkelder door automatisering. Waar thuiszorgmedewerkers voorheen alleen hoefden schoon te maken, moeten ze nu ook digitaal administratie bijwerken en hun rooster via een app bekijken. De digitalisering en benodigde certificering schrikt een deel van de werkzoekenden af. Deze groep heeft veel en intensieve begeleiding nodig om aan het werk te komen.

A.4 Ontwikkelingen WW Kaag en Braassem t.o.v. de regio

A.4.1 2017, het herstel van de arbeidsmarkt zet door

Als we referentiepunt ‘januari 2016’ op ‘100’ zetten dan zien we dat de WW in februari en maart 2016 piekt in Kaag en Braassem, anders dan in de arbeidsmarktregio Holland Rijnland waar op dat moment al een daling ingezet was. De daling is rond de zomer van 2016 ook in Kaag en Braassem ingetreden. Dat bevestigt de laat-cyclische economie van Kaag en Braassem. Een jaar later, in februari/maart van 2017 duiken de WW-cijfers van Kaag en Braassem zelfs onder die van Holland Rijnland. Het percentage WW’ers in Kaag en Braassem daalt dan sneller dan het totaal van Holland Rijnland.

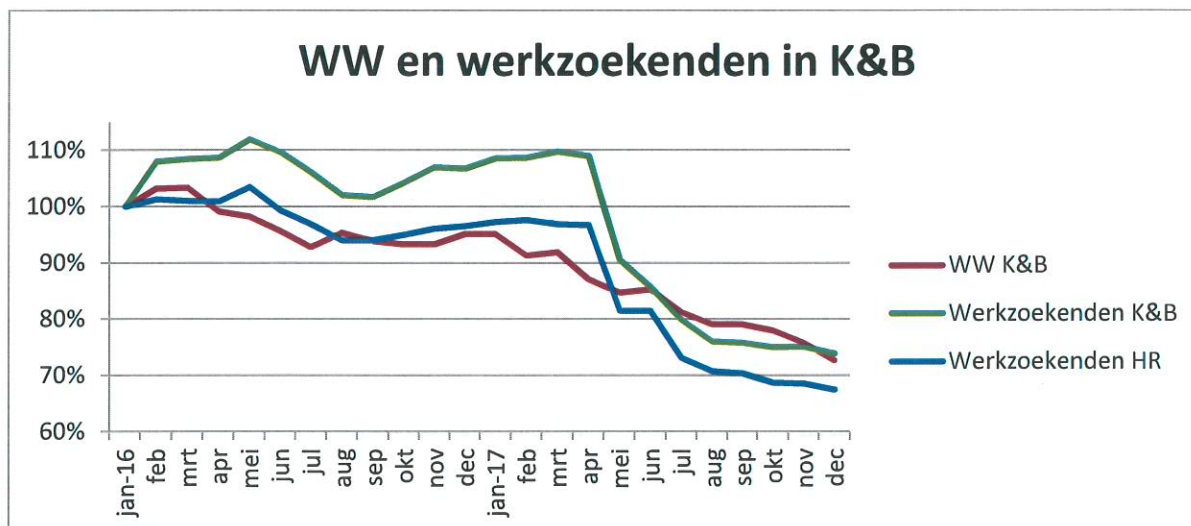
Dit blijkt ook uit de instroom vanuit de WW naar bijstand. In 2016 zijn 13 inwoners na einddatum WW ingestroomd in de bijstand. In 2017 daalde dat aantal tot 6. Daarmee kunnen we concluderen dat de instroom vanuit de WW naar bijstand laag is. De gemiddelde leeftijd van de bijstandsgerechtigde met instroomredenen ‘einde WW’ is 40 jaar.

Grafiek 1: het percentage WW’ers in Holland Rijnland en Kaag en Braassem

A.4.2 Oplopende aantallen werkzoekenden

Ondanks de gestaag dalende WW en de stijging van het aantal openstaande vacatures neemt het aantal werkzoekenden tot april 2017 toe. Dit komt door de uitstroom uit de WW door 'einde termijn WW' richting bijstand. De regio Holland Rijnland laat eenzelfde trend zien. Pas rond mei zet de daling van het aantal werkzoekenden in.

Grafiek 2: het percentage WW'ers en werkzoekenden

A.4.3 Onvervulde vacatures: spanning op de arbeidsmarkt

Het aantal vacatures dat niet vervuld kan worden loopt snel op, zie laatste kolom van onderstaande tabel. Niet vervulde vacatures tegenover een groot aantal werkzoekenden betekent een mismatch op de arbeidsmarkt.

Niet werkende werkzoekenden	Holland Rijnland		Kaag en Braassem		Aantal openstaande vacatures in HR	
Januari 2016	22.566	100%	869	100%	1.658	100%
December 2017	15.222	-23,0%	642	-26%	5.345	+322%

Tabel 3: aantal ingeschreven inwoners bij UWV als werkzoekend en aantal openstaande vacatures. Bron: werk.nl

Conclusie ontwikkelingen WW:

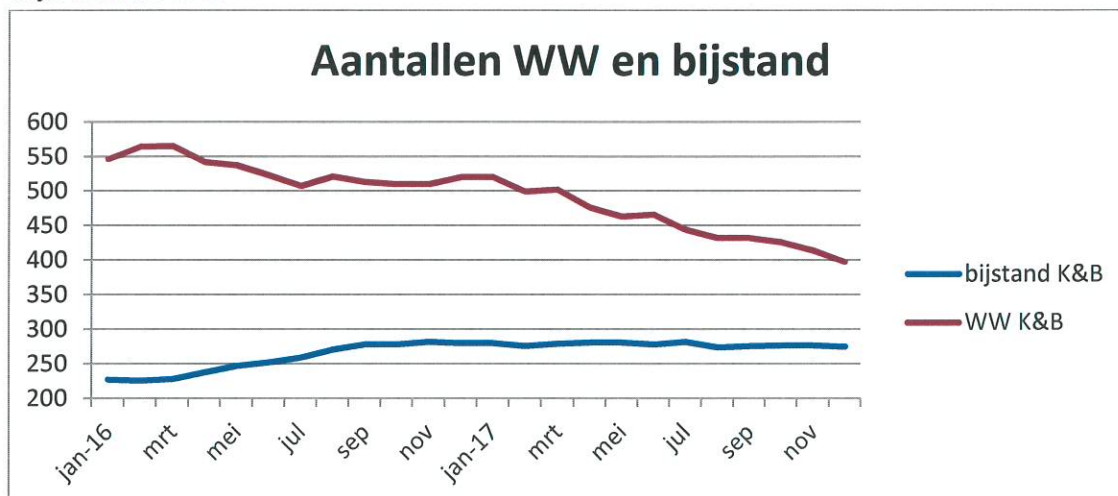
De WW is met 30% gedaald, het herstel van de arbeidsmarkt verloopt goed. Het aantal vacatures loopt ook snel op. De instroom in de bijstand vanuit 'einde termijn WW' is gedaald tot 6 inwoners in Kaag en Braassem in 2017.

A.5 In- en uitstroom bijstand

A.5.1 Instroom in bijstand neemt af, maar uitstroom ook

Het aantal bijstandsgerechtigden is sinds januari 2016 aanzienlijk gestegen, wat zichtbaar is in de volgende grafiek en blijft sinds augustus 2016 redelijk gelijkmatig. Werkzoekenden in de WW hebben

een kortere afstand tot de arbeidsmarkt hebben én doordat WW maar tijdelijk is, stromen meer mensen in in de bijstand. De hoge instroom van 2016 (121) is gestagneerd en neemt af tot 88 in 2017. Helaas geldt dit ook voor de uitstroom (80), waardoor het aantal bijstandsuitkeringen stabiel blijft rond de 278.

Grafiek 4: verloop aantallen WW'ers en bijstandsuitkeringen sinds 2016

In 2017 zijn er 120 aanvragen ingediend en 88 uitkeringen toegekend. Er zijn 87 uitkeringen beëindigd.

	Eind 2014	Eind 2015	Eind 2016	Eind 2017
WWB	176	202	241	249
IOAW	14	21	30	25
IOAZ	3	3	2	0
BBZ	0	1	3	4
Totaal BUIG	193	227	276	278

Tabel 5: uitsplitsing BUIG-uitkeringen

A.5.2 Instroomredenen

De belangrijkste instroomreden is nog steeds statushouders, maar nu gevolgd door einde ander inkomen en einde arbeid in loondienst.

Instroomreden 2017	
Statushouder	18
Einde ander inkomen	16
Einde arbeid in loondienst	12
Einde uitkering werkloosheid (WW)	6
Einde uitkering ziekte/arbeidsong.(ZW/WIA)	4

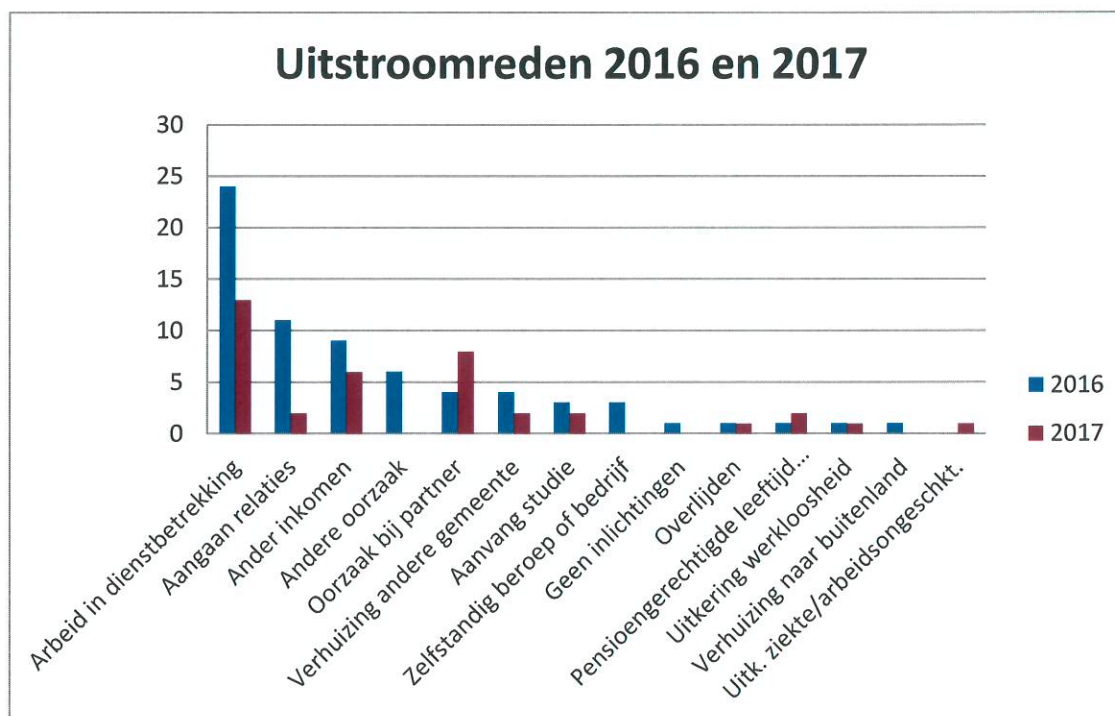
Schema 6: Top 5 instroomredenen

De trend van de hoge instroom neemt af. De instroom van statushouders betrof vooral nareizigers. Dat heeft geen gevolgen voor het *aantal* nieuwe uitkeringen, wel voor de *hoogte* van de uitkeringen. In 2017 zijn er in totaal 18 nieuwe uitkeringen aan statushouders verstrekt, waaronder ook

meerderjarige kinderen. Wel zien we de gevolgen van de korte contracten, werkenden hebben door de korte contracten nauwelijks WW-rechten opgebouwd en vallen vrijwel direct in de bijstand terug, 12 in totaal. 6 inwoners stromen in de bijstand door einde WW. Gezien de afname van het aantal nieuwe statushouders en de aantrekkende arbeidsmarkt verwachten wij dat de instroom afneemt.

A.5.3 Uitstroomredenen

Zowel in 2016 als in 2017 is het krijgen van werk de belangrijkste reden van uitstroom, het aangaan van een relatie of de partner vindt betaald werk.

Schema 7: Uitstroomredenen 2016 en 2017

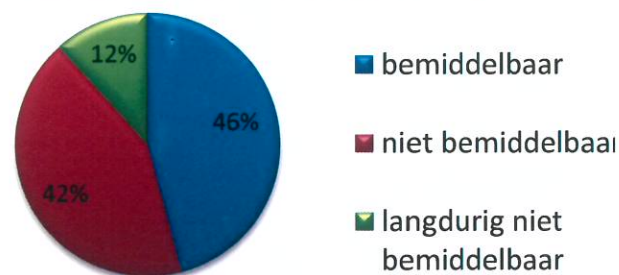
A.5.4 Kenmerken bijstandsbestand Kaag en Braassem

Het totale bijstandsbestand van Kaag en Braassem bedraagt 278 uitkeringen en 341 mensen (inclusief partners gehuwden of samenwonenden). De grootste groep (219) zit korter dan 2 jaar in de bijstand. Het aantal langdurig bijstandsgerechtigden bedraagt 122.

Van het totale bijstandsbestand van Kaag en Braassem worden 146 mensen als bemiddelbaar gezien, 135 als tijdelijk niet bemiddelbaar en 37 als langdurig niet bemiddelbaar (geen arbeidsvermogen). De groepen niet bemiddelbaar en tijdelijk niet bemiddelbaar is in 2016 en 2017 het grootste. (Van 23 uitkeringsgerechtigden zijn nog geen gegevens beschikbaar.)

Het 'ken uw klant-principe' wordt steeds verder uitgewerkt en de kenmerken voor alle bijstandsgerechtigden worden steeds uitgebreider

Bemiddelbare en niet bemiddelbare inwoners

geregistreerd. 88 cliënten van Kaag en Braassem hebben geen belemmeringen om de arbeidsmarkt op te gaan. 90 cliënten hebben lichamelijke belemmeringen waarvan er 26 ook psychische belemmeringen hebben. Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal hoeft geen belemmering te zijn voor de arbeidsmarkt, dat is verschillend per branche. Veel van die cliënten zitten nog in een inburgeringstraject. Het hebben van een lichamelijke of psychische belemmering is geen reden om niet bemiddelbaar te zijn. Dit is juist de kracht van de Participatiewet: Meedoen naar vermogen.

Belemmeringen voor de arbeidsmarkt	Aantal cliënten
Geen belemmeringen	88
Lichamelijke belemmeringen	90
Psychische belemmeringen	79
Onvoldoende Nederlandse taal	98
Taaltest afnemen	12
Laaggeletterd	4

Schema 8: Belemmeringen bijstandsgerechtigden, een cliënt kan meerdere belemmeringen hebben

We komen op een kentering in de arbeidsmarkt en het bijstandsbestand. Goed geschikte, makkelijk plaatsbare kandidaten zijn inmiddels uitgestroomd, het overige deel is lastiger te plaatsen.

Conclusie in- en uitstroom bijstand:

De uitstroom stagneert. De groep die in de bijstand 'overblijft' heeft een grotere afstand tot de arbeidsmarkt door psychische of lichamelijke belemmeringen of is statushouder en heeft geen aantoonbare diploma's, terwijl werkgevers juist hoger opgeleiden zoeken. De overblijvende groep in de bijstand heeft veel en intensieve begeleiding nodig om aan het werk te komen.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Maak in de beschrijving duidelijk wat interne en wat externe maatregelen zijn. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Zie de toelichting in de box op de volgende pagina.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

B.1 Resultaten van de uitvoering van het uitgevoerde beleid

Vanaf 2015, het jaar van de start van de Participatiewet hebben we gemonitord hoe het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering zich ontwikkelde, ook ten opzichte van de regio. De nulmeting was het jaar 2013. In onderstaand schema is zichtbaar wat de resultaten van eind 2017 waren ten opzichte van de nulmeting van 2013. We zien procentueel gezien een lichte toename van het aantal uitkeringen. Maar gezien de grote externe ontwikkelingen kunnen we concluderen dat de inspanningen gepleegd door re-integratie, effectief gebleken zijn.

<i>Beoogd resultaat</i>	<i>Nulmeting in 2013</i>	<i>Eind 2017</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Toelichting</i>
Het percentage huishoudens met een uitkering neemt niet toe	1,3%	2,5%	Toename	Het aantal huishoudens met een uitkering is in het tweede half jaar 2017 gelijk gebleven tov Q4 2016 en bedraagt 2,5% tov alle huishoudens. De 'stijging' van de trendlijn is omgebogen naar een dalende trendlijn, maar we zijn nog niet terug bij de situatie van 2013.
Het percentage jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering neemt niet toe	13,3%	13,4%	Toename	Het percentage jongeren tov het totale uitkerings-bestand is 13,4% to alle uitkeringen en dat is nagenoeg gelijk aan de nulmeting van 2013.

Het percentage uitkeringen korter dan een jaar neemt toe	28,6%	24,5%	Afname	De bedoeling van deze prestatie-indicator was dat het aantal 'korte' uitkeringen zou toenemen tov de langdurige uitkeringen. Het tegendeel gebeurde: de instroom neemt af, maar de inwoners die nu in de uitkering zitten komen er moeilijker uit. De verklaring is dat het bestand 'indikt' (meer beperkingen heeft). De indicator zou rood vermeld moet zijn, ware het niet dat we blij zijn met de afname van de instroom.
De gemiddelde prijs per uitkering neemt niet toe	€ 14.914	€ 14.343	Afname	De prijs van een gemiddelde uitkering is afgenomen tot € 14.343, maar gestegen tov Q4 2016. Ook dat komt doordat het bestand 'indikt'. Er zitten minder inwoners in de bijstand die een parttime baan hebben. De overblijvende groep is volledig afhankelijk van de uitkering.
De werkloosheid neemt af (regio)	20.813	15.463	Afname	De stand van eind nov 2017 bedraagt: 15.463.

Schema 8: Eind 2017 tov de nulmeting in 2013

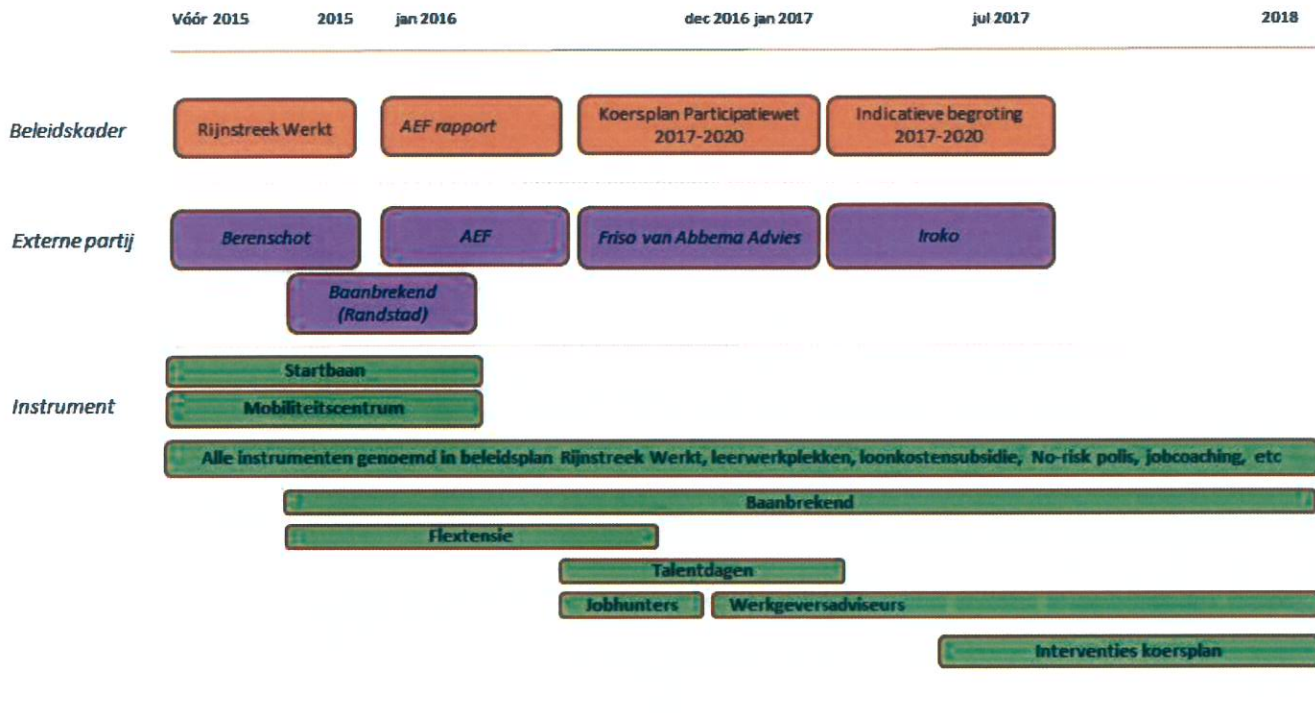
B.2 Interne en externe maatregelen

B.2.1 Samenwerking met externe organisaties

De gemeente Kaag en Braassem heeft sinds 2014 zowel externe als interne maatregelen getroffen om te komen tot verdere tekortreductie. De gemeente heeft in de afgelopen jaren advies van een adviesbureau ingewonnen, in beleid vastgelegd en uitgevoerd. Dit betrof de volgende externe adviesbureaus:

1. 2014 Berenschot;
2. 2015 Randstad;
3. 2016 AEF;
4. 2016 Friso van Abbema Advies;
5. 2016 Iroko

Tijlijn ontwikkeling Werk en Inkomen

Extern 2015: Inzet organisatiebureau Berenschot

In 2014, het jaar vóór de start van de Participatiewet heeft organisatieadviesbureau *Berenschot* een analyse gemaakt over de afdelingen re-integratie en de WSW vóór de Participatiewet en de gemeenten geadviseerd hoe om te gaan met de beperkte middelen van de Participatiewet en de nieuw te verwachten doelgroepen. Het beleidsplan wat conform dit adviesbureau werd vastgesteld is "Rijnstreek Werkt". Hierin werd gemonitord hoe het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering zich ontwikkelde, ook ten opzichte van de regio. De nulmeting was het jaar 2013.

Intern 2015: Uitvoering beleidsplan "Rijnstreek Werkt"

De raad heeft naar aanleiding van organisatieadviesbureau *Berenschot* het beleidsplan "Rijnstreek Werkt" vastgesteld met instrumenten voor arbeidsinschakeling. De ingezette instrumenten waren:

- Startbaan, als een soort 'wasstraat' waar iedere uitkeringsgerechtigde door heen ging en werd bijgespijkerd waar nodig;
- de leerwerkplekken bij de SWA die in samenwerking met het mobiliteitscentrum mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt werknemersvaardigheden bijbrachten;
- Het team re-integratie heeft de externe hulp van Baanbrekend (*Randstad*) en Flexensie ingezet om meer mensen richting betaald werk te krijgen;

- De talentdagen zijn van start gegaan en aangevuld met jobhunters om vacatures en werkzoekende inwoners bij elkaar te brengen.
- De ESF middelen uit de Europese Subsidiefondsen zijn ingezet voor extra capaciteit bij re-integratieconsulenten.

Extern 2016: Inzet onderzoeksbureau AEF

Eind 2015 bleken de cijfers van de sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn (SWA) dusdanige tekorten te vertonen dat de colleges van de drie Rijnstreekgemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem onderzoeksbureau *Andersson Elffers Felix* (AEF) hebben gevraagd om een analyse over deze tekorten te maken en de bedrijfsvoering door te lichten. Daarop heeft AEF een rapport opgesteld met een groot aantal aanbevelingen. De belangrijkste aanbeveling was om de doelgroep van de Participatiewet onder één uitvoeringsorganisatie te laten vallen in plaats van de twee uitvoeringsorganisaties. In de huidige situatie opereerden het Serviceplein (voor re-integratie en inkomen) en de sociale werkvoorziening apart van elkaar. Vervolgens hebben de drie Rijnstreekgemeenten *Friso van Abbema Advies* ingehuurd om dit transformatietraject in te zetten.

Intern: 2016, De vaststelling van het Koersplan 2017 - 2020

Het Koersplan 2017 -2020 is opgesteld met hierin een integrale aanpak, sturing en samenwerking voor de gehele doelgroep van de Participatiewet. De uitwerking van het Koersplan resulteerde in een uitvoeringsplan waarbij het Serviceplein (de oude re-integratie) en de sociale werkvoorziening samengevoegd moesten worden tot één integrale uitvoeringsorganisatie.

Extern 2016: extra werkgeversadviseurs, Kernteam, Iroko

- Bij het Werkgeversservicepunt Rijnstreek zijn twee werkgeversadviseurs extra ingehuurd door de gemeente Kaag en Braassem om werkgevers te ontzorgen bij het aannemen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het Kernteam van Kaag en Braassem werkt nauw samen met het Serviceplein voor wat betreft de zorgcliënten die ook problemen hebben op het gebied van geen werk of te weinig inkomen cq schuldenproblematiek.
- De re-integratie instrumenten die vanuit beleidsplan "Rijnstreek Werkt" ingezet zijn worden in 2016 geëvalueerd door consultancybureau *Iroko*. Goede re-integratie instrumenten worden geïntensiveerd en nieuwe beleidsinterventies toegevoegd.

Intern: 2017, start met de uitvoering van het Koersplan

De opgave vanuit het Koersplan was tweeledig: de organisatie en werkwijzen moesten veranderen. De sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn en het Serviceplein moesten integreren tot één werkbedrijf, dat samenwerkt met het bedrijfsleven. Dit is in 2017 uitgewerkt tot werkbedrijf Rijnvicus en eind 2017 van start gegaan. Bij Rijnvicus lag direct de focus op werkwijzen die gericht zijn op instroombeperking (streng aan de poort) tot handhaving en het bevorderen van de beweging van binnen naar buiten conform onze maatschappelijke opgave: meer mensen aan het werk bij reguliere werkgevers door middel van de volgende punten:

1. Integrale uitvoering doelgroep P-wet (doelgroep bijstand en WSW in één werkproces)
2. Beleidsinterventies (van projectmatige aanpak naar structurele aanpak. Deze activiteiten zijn onderdeel van de uitvoering van 'arbeidsparticipatie':
  - a) Sterke werkgeversbenadering bij het Werkgeversservicepunt

- ontzorgen en samenwerken werkgevers;
  - SROI (Social Return on Investment);
  - partnership/SIB/vakopleidingen.
- b) De werksoorten binnen het werkbedrijf zijn een opstap en geen doel op zich:
- optimalisatie werksoorten/leeromgeving;
  - simulatie omgeving inrichten in leer-werkbedrijf.
- c) Activeren door intensiveren:
- intake, diagnose, handhaving;
  - tijdelijke plaatsing Werkbedrijf (ontwikkeling werknemersvaardigheden);
  - Inzet loonkostensubsidie voor hele doelgroep.
(loonwaarde benutten op weg naar betaald werk in maatwerkeraanpak)

Schema 9: Speerpunten gericht op uitstroom

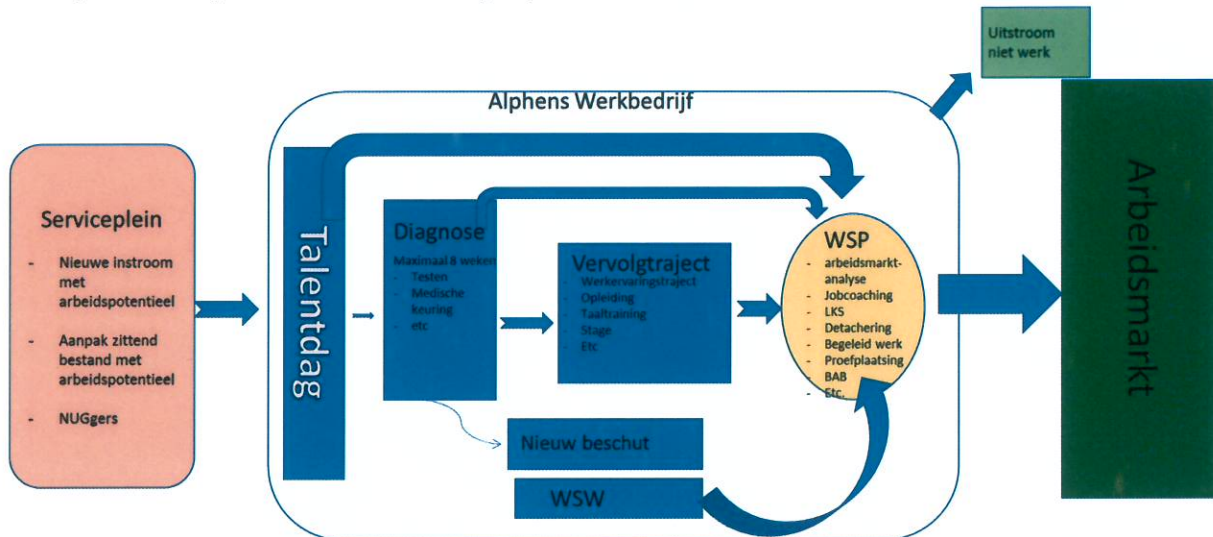
Van intake naar werk

Naast de kandidaten/werknemers die al binnen het Werkbedrijf aan de slag zijn is er jaarlijks een instroom vanuit Serviceplein-inkomen, UWV en onderwijs. Voor de intake zijn diverse instrumenten beschikbaar:

- Voor de meeste kandidaten is de Talentdag geschikt en wordt via een korte training de klant meer in beeld gebracht en op weg naar werk geholpen.
- Na de Talentdag volgt een diagnose- en/of vervolgtraject. Kandidaten binnen het vervolgtraject volgen:
  - beroepsgerichte opleidingen,
  - taaltrainingen,
  - stages of
  - leer-werktrajecten.
- Nadat is gebleken dat een kandidaat gereed is voor bemiddeling naar (beschut) werk zal de kandidaat via het Werkgevers Servicepunt worden geplaatst. Vervolgens kunnen de instrumenten voor het ontzorgen van de werkgever worden ingezet om een duurzame uitstroom te realiseren.

Intern 2017: Aanpak zittend bestand

De interventie ‘aanpak zittende bestand’ is ingezet op advies van IROKO en houdt in dat de uitkeringsgerechtigde intensief wordt gesproken en er wordt gecontroleerd of de uitkering nog rechtmatig wordt verstrekt, of er kansen zijn op de arbeidsmarkt en of er sprake is van multiproblematiek. Dit om ook de langdurig werklozen opnieuw in beeld te krijgen en ze door te verwijzen naar Rijnvicus als er kansen zijn op de arbeidsmarkt.

Schema 10: Van intake tot werk

Extern 2017: Samenwerken met private partijen

Het contract met Baanbrekend is voortgezet. Dit samenwerkingsverband loopt sinds september 2015 tussen de uitvoering en uitzendbureau Randstad en heeft als doel om mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt zo snel mogelijk te plaatsen.

Extern 2017: Integrale aanpak statushouders

Statushouders worden intensief geholpen om het participatieverklaringstraject af te ronden. Daarbij vindt ook een integrale, brede intake plaats met re-integratieconsulten, consultants van Tom in de Buurt voor de Wmo-begeleiding en professionals van de Driemaster om statushouders te ondersteunen bij het zoeken naar taalles, inburgering en vrijwilligerswerk of het verrichten van werkzaamheden in het Werkbedrijf.

Extern 2017: Intensivering SROI

De mogelijkheden die SROI biedt wordt intensiever en voor een bredere doelgroep ingezet. De werkgever wordt beter begeleid en kan zijn creatieve oplossing inbrengen voor een hoger maatschappelijk rendement. De SROI oplossingen in Kaag en Braassem bevatten een percentage van de loonsom die vaak niet hoger komt dan € 5.000. Voor dit bedrag is het niet mogelijk dat inwoners uitstromen uit de bijstand. Daarom zetten wij in op het snijvlak van de Participatiewet en WMO, de doelgroep die gaat ontwikkelen richting betaald werk. De hoeveelheid kleine SROI projecten leiden tot nu toe tot een bevredigend resultaat door aangeboden scholingstrajecten.

Extern 2017: Koppeling digitaal klantvolgsysteem van UWV

Het werkbedrijf Rijnvicus maakt gebruik van de landelijke ICT-systemen die het UWV beschikbaar stelt, WBS en SONAR. Dit systeem stelt een adequater klantvolg-, CRM- en Matchingsstelsel

beschikbaar dan de gemeentelijke ICT-systemen. Deze waren specifiek voor uitkeringsystemen ontwikkeld en veel minder geschikt voor matching en volgen van cliënten.

Extern 2017: Preventieve inzet voor beperken instroom

Het Werkbedrijf verzorgt samen met het UWV voorlichtingsbijeenkomsten. In deze bijeenkomsten worden werkzoekenden al bij aanvang van de WW voorbereid voor eventueel terugval van inkomen en maken ze kennis met de gemeentelijke samenwerkingspartners, zoals Kernteam, Tom in de buurt en Driemaster. De doelstelling is te ondersteunen bij sociale of financiële problematiek om de weg naar werk vrij te houden/maken ter voorkoming van instroom in de bijstand.

Intern 2017: Handhaving

Handhaving functioneert als instrument om bewustwording bij de cliënt te vergroten. Het merendeel van de handhavingzaken richt zich op het administratief corrigeren. Het aantal uitkeringen wat na handhaving stopgezet wordt is nihil.

Onderzoeksresultaten Gemeente Kaag en Braassem:

Cijfers 2017	
Zaken	Aantal
Werkprocessen afgehandeld	51
Resultaten van de zaken	
Aanpassing uitkering, niet terugvorderen	-
Aanpassing uitkering, wel terugvorderen	-
Uitkering ongewijzigd voortzetten	25
Uitkering beëindigen zonder terugvordering	5
Uitkering beëindigen met terugvordering	2
Aanvraag toekennen zonder regie	1
Aanvraag toekennen met regie	-
Aanvraag afwijzen/intrekken/buiten behandeling stellen	3
Maatregelen	
Wel maatregel	15
Geen maatregel	-
Boete	
Wel boete	3
Geen boete	1
Waarschuwing	-
In behandeling	17

Schema 11: Resultaten handhaving 2017

B.3 Conclusie evaluatie van beleid:

Alle aanbevelingen van de externe adviesbureaus zijn overgenomen en uitgevoerd. Het onder één dak en één aansturing brengen van de disciplines WSP en Re-integratie tot werkbedrijf Rijnvicus geeft uitkeringsgerechtigden betere kansen op de arbeidsmarkt. De afdeling leerwerkbedrijf van Rijnvicus heeft als taak om de doelgroep met een WSW-indicatie meer te ontwikkelen richting (reguliere) arbeidsmarkt en tevens de (voormalige sociale) werkvoorziening marktgericht te maken. Hierbij hoort ook een vergaande samenwerking met bedrijven. Werkbedrijf Rijnvicus biedt de ondernemer een compleet pakket aan diensten: uitbesteding van productiewerkzaamheden, detachering van medewerkers voor kortere of langere termijn, opleiden en voorbereiden van potentiële werknemers, selectie van geschikte kandidaten voor een vast dienstverband en deskundig advies als het gaat om MVO, SROI en de verschillende ondersteunende faciliteiten voor werkgevers die kandidaten uit bepaalde doelgroepen in dienst nemen.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

C.1 Sturing en verantwoording op effecten

Er vindt geen monitoring plaats per beleidsinterventie, omdat niet de laatste beleidsinterventie het doorslaggevende instrument is voor een succesvolle duurzame uitstroom, maar vaak een reeks aan instrumenten. Zeker ook omdat het 'achtergebleven' bijstandsbestand veel belemmering heeft, is maatwerk noodzakelijk. Het bieden van kinderopvang in combinatie met scholing en een leerwerktraject is een voorbeeld van zo'n reeks aan instrumenten die tot uitstroom leiden, maar het één niet zonder het ander. Daarom is het niet duidelijk welk instrument welk effect bereikt. Het sleutelwoord is waarschijnlijk 'aandacht en intensieve begeleiding'.

In Kaag en Braassem sturen wij daarom niet op resultaten, maar willen we effecten zien van het uitgevoerde beleid. Het effect wat Kaag en Braassem wil bereiken is dat:

1. het bijstandsbestand slechts bestaat uit inwoners die langer dan twee jaar een uitkering hebben én die geen arbeidsvermogen hebben.
2. iedere inwoner met arbeidsvermogen doet mee door:
  - betaald werk, de inwoner is niet (of nauwelijks) afhankelijk van een uitkering.

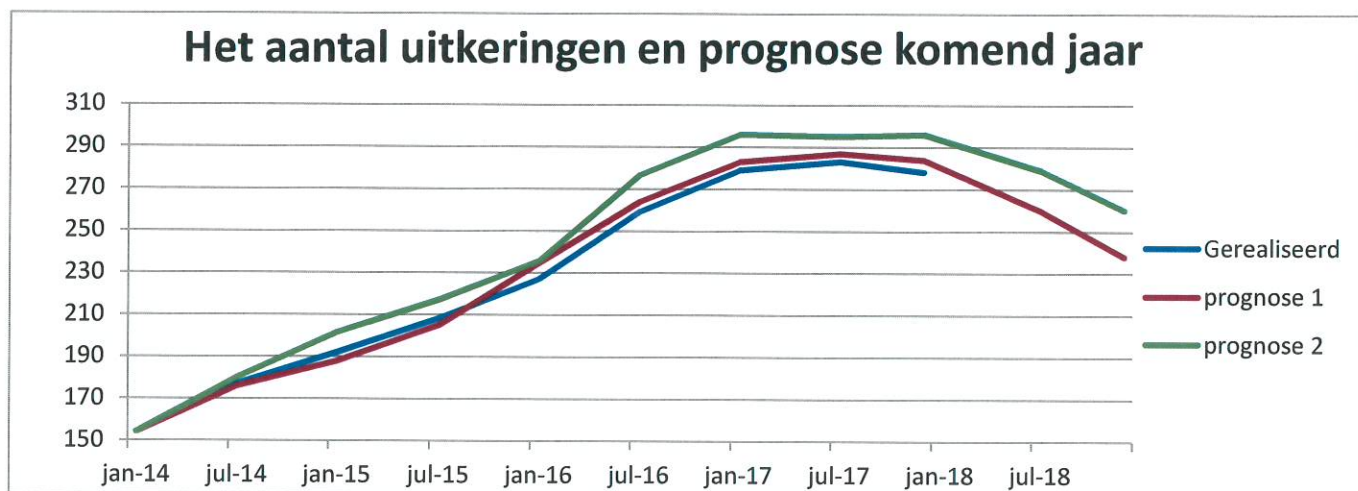
- vrijwilligerswerk wanneer betaald regulier (nog) niet mogelijk is.

Verwachte extra resultaten

De verwachting is dat de werkwijze van werkbedrijf Rijnvicus op termijn leidt tot 17 inwoners meer uit de uitkering dan ten opzichte van de situatie van vóór de invoering van beleidsinterventies, 4 inwoners met een Wsw-indicatie extra in detachering en 30 inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk ten opzichte van de situatie zonder effectuering van de beleidsinterventies genoemd bij "B Intern: 2017, start met de uitvoering van het Koersplan".

Buiten de getroffen maatregelen door het college is het aantrekken van de arbeidsmarkt de belangrijkste oorzaak waardoor meer werkzoekenden aan de slag kunnen. En dat ligt buiten de invloedssfeer van een lokaal college. Als we de huidige trend van de aantrekkende arbeidsmarkt doortrekken dan verwachten wij dat het aantal uitkeringen in 2018 zal dalen tot ongeveer 240 - 260.

De roep om werknemers is in sommige branches groot: installatietechniek, ICT en zorg. Ook statushouders moeten de kans krijgen om zich te scholen. Dit is de enige manier om de spanning op de arbeidsmarkt te verlichten. De gemeente zet daarom meer in op scholing en educatie om uitstroom te realiseren / zelfredzaamheid te bevorderen, maar de instroom voor scholing via BBL-trajecten voor de tekort-sectoren is niet makkelijk. Werkgevers uit o.a. de glas- en tuinbouw, de thuiszorg en de installatiebranche komen ook via andere kanalen nauwelijks aan geschikte kandidaten.

Grafiek 12: Aantal uitkeringen en prognose

C.2 Financiële vooruitblik naar 2018 en verder

Volgens onze prognose daalt het bijstandsbestand in 2018 in een marge van 240 tot 260 uitkeringen. De kosten hiervoor liggen tussen de € 3,4 miljoen en 3,7 miljoen.

De rijksvergoeding BUIG 2018 voor Kaag en Braassem is voorlopig vastgesteld op € 3.603.001, dit is een verhoging van € 450.545 ten opzichte van het definitieve budget 2017 en nagenoeg gelijk aan de huidige aanvraag vangnetuitkering. Als de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de beleidsinterventies in 2018 gunstig uitvallen zou dat kunnen betekenen dat Kaag en Braassem voor het eerst sinds 2014 geen beroep meer hoeft te doen op een vangnetuitkering 2018.

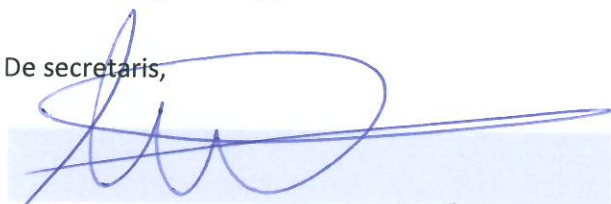
D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

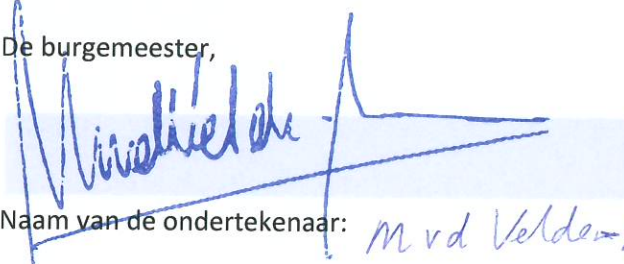
Datum: 8 augustus 2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: M. Sprey

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: M. v.d. Velden-Mertig

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

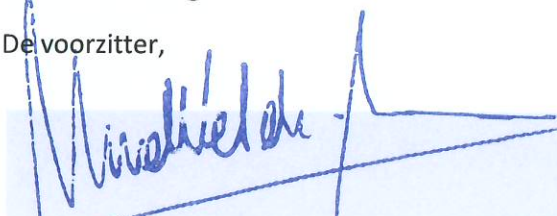
De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Kaag en Braassem stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 8 augustus 2018

Ondertekening

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mvd Velde-Menting', written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: *Mvd Velde-Menting*

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mw. Drs. K.A. van der Pas', written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: *Mw. Drs. K.A. van der Pas
Raadsgriffier*